

מיסוי מטבעות דיגיטליים:

מחקר השוואתי

פברואר, 2017

זכויות היוצרים במסמך זה שמורות ל- Lexidale, International Policy Consulting

תוכן

1.	תקציר מנהלים	2
1.1.	רקע	4
1.2.	מטרת המחקר	4
1.3.	היקף המחקר	4
1.4.	אופן ביצוע המחקר	4
1.5.	שאלות המחקר	5
1.6.	תמצית ממצאי המחקר	5
2.	האיחוד האירופי	8
3.	גרמניה	10
4.	אנגליה	11
5.	ספרד	12
6.	צרפת	13
7.	דנמרק	14
8.	איטליה	15
9.	פינלנד	16
10.	שווייץ	17
11.	ארצות-הברית	18
11.1.	פדרלי	18
11.2.	מישיגן	19
11.3.	מיזורי	19
11.4.	ניו ג'רזי	19
11.5.	וויסקונסין	20
12.	קנדה	22
13.	אוסטרליה	23
14.	יפן	24

1. תקציר מנהלים

Lexidale הנה חברת ייעוץ ומחקר המובילה בתחום מחקרי משפט, רגולציה וכלכלה בעולם. Lexidale מתבססת על צוות מומחים בינלאומי של עורכי דין, כלכלנים ואנשי אקדמיה המייצרים מחקרי עומק השוואתיים, ועל מנהלי תחום מקצועיים המנתחים מחקרים אלה ומפיקים מהם כלים לבניית מדיניות ציבורית מוכחת.

- **חטיבת המחקר הבינלאומי: מורכבת מצוות של מומחים הפרושים ב-43 מדינות בעולם ומתמחה בביצוע מחקרים, סקרים וראיונות על הנעשה בעולם, בתחום הרגולטורי, הכלכלי והמשפטי.**
- **חטיבת הניתוח הכלכלי: מתמחה בניתוחים כלכליים, הערכות שווי וחווות זעת על תהליכים וביצועים כלכליים. מובלת על ידי רו"ח ועו"ד איתמר מורד, מומחה בעל ותק ליעוץ כלכלי, ועובד בשיתוף פעולה עם כלכלנים ידועים בשוק הישראלי.**
- **חטיבת הניתוח האסטרטגי: מתמחה בגיבוש כלי מדיניות ותובנות מעשיות ובבניית תוכנית אסטרטגית לניהול מצבי משבר בתחום הרגולטורי-עסקי, תוך יצירת סינרגיה בין התחום המחקרי לבין עבודת היח"צ והלובינג. החטיבה מובלת על ידי עו"ד קרני שגל, אשר הינה בעלת ניסיון ייחודי בהובלת ניצחונות אסטרטגיים בתחום מורכב זה.**

1.1.1 רקע

מטבע הביטקוין (Bitcoin) הינו המטבע הדיגיטלי (DC - digital currency או cryptocurrency) הנפוץ ביותר ברחבי העולם.¹ ראשית כניסתו של הביטקוין לכלכלה הדיגיטלית היתה בשנת 2009 לאחר שפותח בידי מפתח אנונימי (או קבוצת מפתחים אנונימית) שגיבשו אותו ואת טכנולוגיית ה-Blockchain שעליה הוא נסמך.² מאז ועד היום יש מי שמכנים את הביטקוין המצאה "מהפכנית"³ שכן אף שמדובר, כאמור, במטבע בלתי מוחשי, הביטקוין יכול לשמש כמטבע "רגיל" כמעט לכל דבר ועניין (לרבות לצורך שימוש בו במסחר, בחליפין והמרה, בהשקעה וכן לשם ביצוע תשלומים שוטפים ועסקאות סדירות בעבור שירותים וסחורות) ומשום שנוכח מאפייניו הטכניים הוא מאפשר את כל אלה בלא כל צורך בגורמים מתווכים (intermediaries).

מבחינה טכנולוגית, ובדומה למטבעות דיגיטליים נוספים (DCs), הביטקוין פועל בהתבסס על רשת משתמשים עצמאית (peer-to-peer) ומבוזרת (decentralized). בהתאמה, כל הפעולות שניתן לבצע באמצעות הביטקוין -- החל מהנפקתו או "כרייתו" (mining) וכלה באישור השימוש בו (verification and processing) -- מבוצעות על ידי רשת הביטקוין בלא כל מעורבות ממשלתית. בין היתר על רקע מאפיינים טכנולוגיים אלה של מערכת הביטקוין, לשימוש בו קיימים מספר יתרונות מובנים וחשובים.⁴ כך, למשל, שימוש בביטקוין אינו כרוך בעלויות דומות לעלויות הקיימות לשימוש בכרטיסי אשראי (הן בצד המשתמש - שאינו נדרש לשלם עמלות

¹ Other types of DCs include: Litecoin, Primecoin and Dogecoin.

² See: <http://money.cnn.com/infographic/technology/what-is-bitcoin/>. Also see: Satoshi Nakamoto, Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System (unpublished manuscript), <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>.

³ See: https://www.mercatus.org/system/files/GMU_Bitcoin_042516_WEBv2_0.pdf (p. 6).

⁴ See, for example: <http://cs.stanford.edu/people/eroberts/cs201/projects/2010-11/DigitalCurrencies/advantages/index.html>.

דומות - והן בצד המפעיל - שאינו חשוף לסיכוני chargebacks). כמו כן שימוש בביטקוין אינו מותנה בהעברה וחשיפה של פרטים אישיים בכמות וברמת פירוט דומה לזו הנדרשת באמצעי תשלום אחרים, כמו המחאות וכרטיסי אשראי, והוא חשוף פחות לסיכון לגניבה. לכך יש להוסיף גם את העובדה שהמסחר והשימוש בביטקוין הוא קל יותר בהקשר של מסחר בינלאומי בהיות הביטקוין (ככל ה-DCs) מטבע בעל שיעור אחיד בכל העולם ואינו כרוך בעלויות ובקשיים הקשורים בהמרת מטבע זר.

בחינה של הנתונים הקיימים מעלה כי קיימת עלייה מתמדת ומשמעותית בשימוש במטבעות דיגיטליים. כך, למשל, מאגר נתונים משנת 2017 מעלה כי מספר "ארנקי הביטקוין" עומד כעת על קרוב ל-13 מליון, מספר כמעט כפול בהשוואה לנתונים דומים בשנת 2014. כמו כן מספר הכספומטים שמנפיקים ביטקוין עלה על פי אותם הנתונים מ-342 בשנת 2014 ל-356 בשנת 2017.⁵ בנוסף, על פי דיווחי רשות המס בארה"ב (ה-IRS) היו קיימים נכון לינואר 2016 לא פחות מ-100,000 בתי עסק המקבלים ביטקוין כצורת תשלום ומעבר לכך, ההערכות הן שעד לחורף של אותה שנה יעלה מספר זה ל-150,000.⁶

ההסדרה המשפטית של מערכות מטבע דיגיטליות (DCs) כדוגמת הביטקוין היא אחד התחומים המתפתחים בתאוצה בשנים האחרונות, בין השאר נוכח העליה המתוארת לעיל במספר המשתמשים ובתי העסק המוצאים את השימוש במערכות אלה ליעיל ונוח. אחד הנושאים המרכזיים שבהם הולכת ומתפתחת ההסדרה של הביטקוין הינו תחום המס כאשר יותר ויותר מדינות ברחבי העולם מגבשות מדיניות סדורה לגבי דרכי המיסוי וההסדרה הראויות של הביטקוין.

כניסת הביטקוין לא פסחה גם על השוק הישראלי אשר החל אף הוא בהכשרת הקרקע ובהתמודדות עם התופעה. עד עתה פעל השוק בישראל לגבי הביטקוין בלא הנחיה ברורה לגבי תוצאות המס של השימוש בביטקוין. אולם באחרונה הוציאה רשות המיסים בישראל טיוטת חוזר בדבר דרכי מיסוי הביטקוין, ומטבעות דיגיטליים (DCs) אחרים, בישראל.⁷ על פי טיוטת החוזר:

- מטבעות דיגיטליים אינם "מטבע" או "מטבע חוץ" כהגדרתם בחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, מאחר שההגדרה הראשונה שמורה אך ורק לשקל הישראלי ואילו ההגדרה השניה עוסקת אך ורק ל"שטרי כסף ומעות", דהיינו למטבעות מוחשיים.
- מטבעות דיגיטליים הינם נכס כמשמעותם בפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] ויהיו להם לצורך מס הכנסה המשמעויות הבאות:
- כל מכירה של מטבע דיגיטלי תיחשב ככלל לרווח הון הטעונה דיווח לרשויות המס בתוך 30 ימים.
- אם המכירה מתבצעת במסגרת פעילות עסקית, תיחשב מכירת מטבע דיגיטלי להכנסה מעסק או ממשלח יד והיא תמוסה כהכנסה פירותית (לרבות כל הכרוך בהוראות בדבר ניכוי במקור).

⁵ See: <http://www.coindesk.com/summary-coindesk-state-bitcoin-blockchain-report-2016/>.

⁶ See: <http://21stcenturytaxation.blogspot.com/2016/11/virtual-currency-recent-tax-matters.html>.

⁷ See: https://taxes.gov.il/incometax/documents/hozrim/hoz_x_2017_tyota.pdf.

- כריית מטבעות דיגיטליים הינה אינדיקציה לקיומו של "עסק" אולם הסיווג ייקבע לפי העניין.
  - סכום התשלום בעסקת החליפין ייקבע לפי השווי ההוגן של המטבע הדיגיטלי בשקלים חדשים, אלא אם קיים לנכס או לסחורה מחיר שוק או מחיר מצוטט.
  - מטבעות דיגיטליים הינם "טובין" כמובנם בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. בהתאם מי שפעילותו במסחר, שיווק או כרייה שלהם עולה כדי עסק או מי שביצע "עסקת אקראי" יהא חייב על הפעילות במטבעות אלה בתשלום מע"מ.
- טיטת החוזר מטילה על הפעילות בביטקוין נטלים קשים, הן מבחינת התוצאות המיסויות העתידות לנבוע ממנה והן מבחינת ההתנהלות האדמיניסטרטיבית הקשורה ביישומה. כפי שיפורט בהמשך הדברים, הטיוטה סוטה במובנים רבים ממה שמקובל ונהוג ברחבי העולם וממשטרי מס שנקבעו לגבי הביטקוין (ו-DCs אחרים) במדינות מפותחות בעלות כלכלה מבוססת אשר מעוניינות, כמו ישראל, לעודד את פיתוח הכלכלה הדיגיטלית שהביטקוין מהווה, כאמור, חלק אינטגרלי ממנה.

1.2. מטרת המחקר

מטרתו של מחקר זה היא לקיים בחינה של הסדרי המס השונים שנקבעו במדינות מפותחות ברחבי העולם לגבי מטבעות דיגיטליים כדוגמת הביטקוין. המחקר מבחין בהקשר זה בין משטרי מס ההכנסה והמיסוי העקיף שנקבעו לגבי המטבעות הדיגיטליים והוא מבקש לחדד את ההבדלים בין המשטרים הקיימים בעולם ובין המשטר שמוצע להנהיג לגבי הביטקוין בישראל.

1.3. היקף המחקר

המחקר כולל בחינה של ההסדרים המשפטיים והרגולטוריים הקיימים בארבע יבשות (אמריקה, אירופה, אסיה ואוסטרליה) ועל פני 13 מדינות: גרמניה, אנגליה, ספרד, צרפת, ספרד, איטליה, דנמרק, פינלנד, שווייץ, ארה"ב, אוסטרליה, קנדה ויפן. בחירה במדינות אלה נעשתה מאחר שמדובר במדינות המעורבות בכלכלה הדיגיטלית והמתאפיינות בכלכלה מפותחות ומערכת מס משוכללת.

1.4. אופן ביצוע המחקר

המחקר בוצע על ידי מומחים לדין הזר - עורכי דין וחוקרים זרים בעלי הכשרה בינלאומית וגישה בלתי אמצעית למערכות המשפט, לגופי הרגולציה ולשחקני המגזר הפרטי במדינותיהם, ואשר דוברים את השפות המקומיות הרלוונטיות. המידע שסופק על ידי מומחים אלו נותח ועובד על ידי מנהלי המחקר של Lexidale בישראל, תוך בקרת איכות על מהימנות הממצאים, התאמתם להקשר הישראלי, וגיבוש מסקנות השוואתיות. האמצעים שבהם נעשה שימוש במסגרת המחקר כוללים:

✓ חקיקה, תקינה, פסיקה וכן הוראות רגולטוריות אחרות.

✓ מסמכי מדיניות.

✓ מחקרים.

✓ שיחות עם אנשי תעשיית הביטקוין המקומיים.

1.5. שאלות המחקר

המחקר הנוכחי מתמקד בעיקר בשאלות הבאות אשר עומדות במרכזו:

- מהם ההבדלים המרכזיים בין משטרי המס החלים בעולם על מטבעות דיגיטליים ובין משטר המס שמוצע לקבוע לגבי מטבעות אלה בישראל?
- האם מטבעות דיגיטליים מוגדרים במדינות העולם השונות לצורך מערכת המס כ"נכס" או כ"מטבע"? או שמא מוגדרים מטבעות דיגיטליים אלה בצורה אחרת? האם לצורך ההגדרה בהקשר זה היה צורך בשינוי חקיקת מס?
- מהו משטר מס ההכנסה הקבוע בעולם על מטבעות דיגיטליים? מתי חלה חובת התשלום במס ומתי מועד הדיווח? האם קיימת חובת ניכוי במקור?
- האם חל על השימוש במטבעות דיגיטליים במדינות העולם מיסוי עקיף כדוגמת מע"מ או מס מכירה?

1.6. תמצית ממצאי המחקר

מדיניות המס שמוצע לאמץ בישראל מחמירה במספר היבטים חשובים בהשוואה למדיניות מס של מדינות אחרות בעולם.

1. **הגישה הישראלית הרואה בביטקוין וב-DCs באופן כללי "נכסים" איננה גישה מתחייבת או בלתי נמנעת.** בחינה של המתרחש במדינות העולם מראה כי קיימות מדינות בעולם אשר מתייחסות לביטקוין ו-DCs אחרים כ"מטבע" ולא כנכס, לרבות בהקשרי מס.
זוהי למשל עמדת האיחוד האירופי כפי שהתגבשה בפסק דין של בית הדין לצדק אשר עסק באופן שבו יש להגדיר ביטקוין לצורכי החלת המע"מ האירופי (VAT). זוהי גם היתה הגישה של מדינות נוספות באירופה שעסקו בנושא קודם לפסיקת בית הדין לצדק, כמו ספרד, צרפת ואיטליה.
בארה"ב הכירה הפסיקה הפדרלית בארה"ב לפחות בשתי הזדמנויות בכך שביטקוין עונים להגדרת "מטבע" בחלק מהחקיקה הרלוונטית.
2. **יש לציין, כי הגדרות אלה שאימצו המדינות כלפי ה-DCs נעשו על יסוד חקיקת המס הקיימת שהיתה בתוקף בהן ואשר מקורה בשנים שלפני המצאת הביטקוין.**
גם מקום שבו מדינות מצאו קושי מבחינת החקיקה הפנימית שלהן לראות בביטקוין וב-DCs אחרים "מטבע" ממש, חלק מהן עדיין נמנעו מלהגדירם כ"נכס" כפי שמוצע בישראל.
3. **זהו למשל המצב בגרמניה (שרואה ב-DC "כסף פרטי"), ביפן (שרואה ב-DC יצור כלאיים שאינו מטבע או נכס) ובדנמרק (שרואה בפעילות מסחר ב-DC כפעילות "פרטית").**
משטרי המיסוי הישירים החלים על ביטקוין ו-DCs נוספים הינם מקלים יותר בהשוואה למשטר המוצע בישראל, וזאת ממספר היבטים:

- אף במדינות שרואות בביטקוין וב-DC כ"נכסים" לצורך דיני המס, אין חובה דומה לדיווח על כל פעילות בתוך 30 ימים כפי שמוצע בטיטות החוזר של רשות המיסים בישראל. חובת הדיווח חלה ברגיל בתום שנת המס (וליחידים מדובר אפילו בתקופה ארוכה יותר).

- קיימת פרקטיקה של מתן פטור ממס לחלק מהפעילות המבוצעת בביטקוין וב-DCs נוספים, פרקטיקה שלא מוצע לאמץ או ליישם בישראל.

זהו למשל המצב באוסטרליה אשר פוטרת חלק מן הפעילות "הפרטיות" ממיסוי או בדנמרק אשר פטרה כליל את המסחר בביטקוין ממס. זהו גם המצב בגרמניה אשר פוטרת מחבות במס רווחים מפעילות בביטקוין אם אלה מוקפאים למשך שנה.

4. מן הסקירה של הפרקטיקה ברחבי העולם עולה כי הקונצנזוס המתגבש בעולם הינו לפטור פעילות זו ממע"מ, לכל הפחות כשמדובר בעסקאות חליפין/המרה (בשונה מעסקאות עבור שירותים או מוצרים). זאת, בשונה מן המוצע בישראל לפיו יחול מע"מ בעסקאות מסוג זה.

זהו המצב באיחוד האירופי ולמעשה בכל מדינות אירופה. זהו גם המצב במרבית המדינות בארה"ב שעסקו בכך, וגם בשכנתה של ארה"ב - קנדה.

אף שביפן ובאוסטרליה גובים היום מס עקיף כמו מע"מ, הסקירה מלמדת כי קיימים מאמצי חקיקה מתקדמים כדי לבטל חבות זו בטווח המיידי.

להלן תמצית הממצאים ביחס לכל מדינה.

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
ישראל	נכס	החלה מלאה (חובות דיווח בתום 30 ימים)	החלה מלאה
האיחוד האירופי	"מטבע"	לא רלוונטי	פטור (הוחלט בפסיקה של ה-ECJ ב-2015)
גרמניה	"כסף פרטי"	חלים עקרונות מס רגילים (דיווחים שנתיים)	פטור (בעקבות פסיקת ה-ECJ)
אנגליה	נכס זר ("Foreign asset")	חלים עקרונות מס רגילים, עסקאות מוגדרות כברטר (דיווחים שנתיים)	פטור (עוד לפני פסיקת ה-ECJ)
ספרד	אין הגדרה	לא ברור	פטור (עוד לפני פסיקת ה-ECJ)
צרפת	לא מטבע	חלים עקרונות מס רגילים	פטור (עוד לפני פסיקת ה-ECJ)
דנמרק	במסחר – DCs הם purely private	פטור ממס על פעילות מסחר	פטור (עוד לפני פסיקת ה-ECJ)

איטליה 	אין הגדרה ברורה	דיני מס רגילים (דיווחים שנתיים)	פטור (יישום פסיקת ה-ECJ)
פינלנד 	אין הגדרה ברורה	דיני מס רגילים	פטור (עוד לפני פסיקת ה-ECJ)
שווייץ 	אין הגדרה ברורה	לא ידוע	פטור
ארצות-הברית – פדרלי 	נכס או סחורה	דיני מס רגילים (דיווחים שנתיים)	לא רלוונטי
ארצות-הברית – מישגן 	נכס לא מוחשי	לא ידוע	פטור
ארצות-הברית – מיזורי 	נכס לא מוחשי	לא ידוע	פטור
ארצות-הברית – ניו ג'רזי 	נכס לא מוחשי	לא ידוע	פטור
ארצות-הברית – ניו יורק 	נכס לא מוחשי	כמו בפדרלי	פטור
ארצות-הברית – וויסקונסין 	נכס לא מוחשי	לא ידוע	פטור
קנדה 	סחורה או נכס	דיני מס רגילים, עסקאות מוגדרות כברטר פטור אם ה-DC נמצא מחוץ לקנדה ועד 100,000 דולר קנדי	אין החלטה ברורה (אבל פרשנות מוצעת שלפיה פטור בעסקאות חליפין/המרה)
אוסטרליה 	סחורה או נכס	דיני מס רגילים, עסקאות מוגדרות כברטר פטור לעסקאות פרטיות מתחת ל-10,000 דולר אוסטרלי	בתהליכי חקיקה למתן פטור
יפן 	יצור כלאיים שאינו נכס ואינו מטבע (הליכי חקיקה מתוכננים לשנות הגדרה ל"מטבע")	לא ידוע	בתהליכי חקיקה למתן פטור

2. האיחוד האירופי

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
האיחוד האירופי 	"מטבע"	לא רלוונטי	פטור (הוחלט בפסיקה של ה-ECJ ב-2015)

האיחוד האירופי פועל בכל הקשור למדיניות המיסוי העקיף שלו (ה-VAT) בהתאם להנחיות ודירקטיבות שגובשו בהקשר זה על ידי המועצה האירופית ובתיאום עם יתר גופי הממשל של האיחוד. במקורן, דירקטיבות אלה נכתבו לפני המצאת הביטקוין וכניסתם של מטבעות דיגיטליים (DCs) בכלל לכלכלה הדיגיטלית (הדירקטיבה העיקרית הקיימת בעניין זה הינה משנת 2006 - EC/112/2006).⁸ על רקע זה, הופעת ה-DCs כאחת התופעות המתגברות והמתבססות של הכלכלה הדיגיטלית הצריכה את כל אחת ממדינות האיחוד האירופי לפרש באופן עצמאי את הדירקטיבות ולבחון כיצד להתייחס אליהם מבחינה מיסויית.

מרבית המדינות באירופה קבעו באופן עצמאי כי יש להתייחס ל-DCs כדוגמת הביטקוין כ"מטבע" ולא להחיל עליהם מיסוי עקיף במסגרת ההסדרה האירופית של ה-VAT. כך קבעו למשל אנגליה,⁹ בלגיה,¹⁰ ספרד,¹¹ פינלנד¹² וצרפת,¹³ כפי שגם יפורט בהמשך הדברים. שוודיה היתה אחת המדינות שביקשה, עם זאת, לקבוע כי המסחר בביטקוין יחשב למסחר הטעון במס עקיף. אולם בכך לא תמה הפרשה.

מי שביקשו לעסוק בשירותי חליפין של ביטקוין לא השלימו עם החלטה זו של הרשויות בשוודיה והם פתחו על כן בהליך משפטי בעניין בשנת 2013. בפסק הדין שניתן בסופו של יום בתחילת 2014 על ידי טריבונל שוודי נקבע כי עמדת רשות המיסים השוודית איננה מוצדקת וכי יש להתייחס ל-DCs לצורכי המס העקיף והמסגרת האירופית החלה בהקשר זה כ"מטבע" לכל דבר ועניין ולפטור לכל הפחות את פעולות החליפין בהם מ-VAT.

בשנת 2014, הפנתה שוודיה את התיק לדיון בבית המשפט לצדק של האיחוד האירופי (ה-ECJ), הוא הערכאה השיפוטית הגבוהה ביותר שקיימת באיחוד והמוסמכת לפרש את הוראות הדירקטיבות. בהתאם להליכים הפרוצדורליים הרגילים של בית המשפט, גובשה בשלב הראשוני חוות דעת מטעם "התובעת הכללית" של האיחוד (Juliane Kokott). בחוות הדעת תמכה התובעת הכללית בדעת הטריבונל השוודי. כפי שמלמדת חוות

⁸ See: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:347:0001:0118:en:PDF>.

⁹ See: <https://www.gov.uk/government/publications/revenue-and-customs-brief-9-2014-bitcoin-and-other-cryptocurrencies>.

¹⁰ See: <http://ebiz.pwc.com/2014/10/belgium-bitcoin-trading-exempt-from-vat-for-now/>; <http://www.coindesk.com/belgium-tax-vat-bitcoin-transactions/>.

¹¹ See: Direccion General De Tributos (DGT) - Secretaria de Estado de Hacienda, ruled on March 30, 2015 with Consulta Vinculante n. V1029-15 that bitcoin is "other negotiable" and VAT exempt in accordance with art. 135.1 d. See also: <https://bitcoinmagazine.com/articles/bitcoin-now-vat-exempt-spain-1429738749/>; <http://lawandbitcoin.com/en/bitcoin-is-vat-exempt-in-spain/>.

¹² See: http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Keskusverolautakunnan_KVL_ennakkoratkaisut/Arvonlisaverotus/2014/KVL0342014%2834123%29; see also: <https://www.cryptocoinsnews.com/finland-rules-bitcoin-services-as-vat-exempt/>.

¹³ See: <https://www.senat.fr/rap/r13-767/r13-767-syn-en.pdf>.

הדעת, נקבע בה כי יש לראות בביטקוין וביתר ה-DCs הזמינים באותה עת כ-"legal means of payment" אשר הינם פטורים מתשלום VAT על פי הוראות הדירקטיבה.¹⁴

לאחר גיבוש חוות הדעת ניתנה החלטת בית המשפט האירופי. בפסק דינו של בית המשפט האירופי לצדק מיום 22.10.2015 אומצה חוות הדעת של התובעת הכללית אחת לאחת ואף צוין כי יש לראות בעסקאות חליפין בביטקוין כעסקאות הנוגעות ל-"currency, bank notes, and coins used as a legal tender".¹⁵ בהתאם, נקבע כי אין למסות את הביטקוין ב-VAT, למצער במקרים שבהם מדובר בעסקת חליפין של ביטקוין (ובמשתמע - כל DCs אחרים).¹⁶ בעקבות החלטה זו פועלות כל מדינות האיחוד לפטור את פעילות החליפין ב-DCs מתשלום מע"מ.

¹⁴ See Article 135(1)(e) of the 112/2006/EC directive. See also here: <http://ebiz.pwc.com/2015/07/eu-advocate-general-opinion-bitcoin-dealing-vat-free-as-currency-exchange/>.

¹⁵ See: <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2015-10/cp150128en.pdf>.

¹⁶ See: <http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-264/14>.

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
גרמניה 	"כסף פרטי"	חלים עקרונות מס רגילים (דיווחים שנתיים)	פטור (בעקבות פסיקת ה-ECJ)

מדיניות המס הגרמנית לגבי מטבעות דיגיטליים כמו ביטקוין קיבלה הסדרה חלקית בין השנים 2013-2014. כך, בשנת 2013 הוציא משרד האוצר הגרמני הפדרלי, ה-BMF (או ה-Bundesministerium für Finanzen), ידיעה עקרונית לפיה מטבעות דיגיטליים לא ייחשבו לצורכי מס כנכס כי אם ל-"private money".¹⁷ בהמשך, במסגרת הנחיה מפורטת יותר שפורסמה בשנת 2014 בעקבות פניות פרלמנטריות, ציין ה-BMF כי הוא רואה בביטקוין ובמטבעות דיגיטליים באופן כללי משהו שדומה מבחינה עקרונית ל"מטבע זר".¹⁸

אשר לתוצאות המס הקונקרטיות של קביעות אלה מטעם ה-BMF אירעו שינויים במהלך השנים.

בתחום המיסוי הישיר לא ניתנה הנחיה ברורה על ידי ה-BMF. עם זאת, מעמדות של מומחי מס שונים עולה כי פעילויות בביטקוין כפופות מבחינה עקרונית למס רווחי הון או למס הכנסה מעבודה או משלח יד, כאשר הסיווג בהקשר זה ייעשה לפי נסיבות העניין.¹⁹ עוד עולה כי קיים פטור ממס רווחי הון על הפעילות בביטקוין אם היא hoarded (מוקפאת) למשך שנה לפחות. יש לציין כי הדיווחים לרשויות המס בגרמניה הינם, ככלל, דיווחים שנתיים ולא חלה חלף חובת דיווח מיידי בתום העסקה/הפעילות הטעונה מס.

בתחום המיסוי העקיף לעומת זאת שינה ה-BMF את עמדתו. במקור, ובמסגרת ההבהרות שניתנו על ידו עוד בשנת 2014, ציין ה-BMF כי הוא רואה בעסקאות המבוססות על שימוש ב-DCs כעסקאות "miscellaneous" שיש לחייב אותן ב-VAT הן על עצם הטובין/שירותים המוחלפים והן בגין עצם מכירת ה-DC. עם זאת, בעקבות פסיקת ה-ECJ שצוינה קודם לכן, ה-BMF נאלץ לשנות את עמדתו ולהתיישר עם מדיניות האיחוד לפיה עסקאות ב-DC, ובכלל זה עסקאות המרת מטבע, הינן פטורות מ-VAT.²⁰

¹⁷ See: <https://techcrunch.com/2013/08/19/germany-recognizes-bitcoin-as-private-money-sales-tax-coming-soon/>; also see: <http://www.cnn.com/id/100971898>.

¹⁸ See: <https://www.ruor.uottawa.ca/bitstream/10393/32838/1/IDEBDU,%20Nassiba%2020155.pdf> (p. 95); For the original guidance, see here: <https://www.bundesverband-bitcoin.de/wp-content/uploads/2014/05/140512-Antwort-PStS-Meister.pdf>.

¹⁹ See: <https://prezi.com/hx2szy0q1y8c/bitcoin-taxation-in-germany/>.

²⁰ See: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2015/11/vat-newsletter-november-2015-kpmg-en.pdf> (p. 2).

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
אנגליה 	נכס זר ("Foreign asset")	חלים עקרונות מס רגילים, עסקאות מוגדרות כברטר (דיווחים שנתיים)	פטור (עוד לפני פסיקת ה-ECJ)

מדיניות המיסוי האנגלית ביחס לביטקוין ול-DCs נוספים מקורה בהנחייה משנת 2014 של משרד המיסים והמכס (HMRC).²¹ על פי הנחיה זו DCs ייחשבו מבחינת מערכת המס לא כנכס ולא כמטבע, אלא כ-"foreign currency asset". ההנחיה מוסיפה ומפרטת גם מהן תוצאות המס הקונקרטיות הנובעות מסיווג זה של מטבעות דיגיטליים:

מבחינת מיסוי ישיר קובעת ההנחיה כי כל תקבול המתקבל בביטקוין בגין מוצרים או שירותים מחושב בהכנסה ברוטו על פי השווי ההוגן של התקבול בליש"ט בזמן העסקה. כמו כן, סיווג המיסוי למס רווחי הון (בין 18-28%) או למס הכנסה פירוטי ייעשה לפי נסיבות העניין (לרבות כשהפעילות היא מסוג של "כריית" DCs). מבחינת הדיווחים החלים על נישומים: ככלל, הדין באנגליה מטיל חובת דיווח שנתית לתאגידים. לגבי יחידים, החובה היא לדווח לא יאוחר מ-9 חודשים מתום השנה שבה נצברה ההכנסה (ובענייננו: ההכנסה כתוצאה מהפעילות בביטקוין).

מבחינת מיסוי עקיף היתה אנגליה, בשונה למשל מגרמניה, קונסיסטנטית מאז ומתמיד. כבר בשנת 2014 קבע ה-HMRC כי אין לגבות VAT על עצם הפעילות בביטקוין, לרבות על הכרייה.²² עמדה זו כמובן קיבלה חיזוק בעקבות פסיקת ה-ECJ שתוארה לעיל (ובנסיבות אלה סביר שתיוותר על כנה גם לאחר היציאה מן האיחוד).

²¹ See: <https://www.gov.uk/government/publications/revenue-and-customs-brief-9-2014-bitcoin-and-other-cryptocurrencies>.

²² The guidance states as follows: "For VAT purposes Bitcoin and similar cryptocurrencies will be treated as follows below, this in no way reflects on how they are treated for regulatory or other purposes:

- income received from Bitcoin mining activities will generally be outside the scope of VAT on the basis that the activity does not constitute an economic activity for VAT purposes because there is an insufficient link between any services provided and any consideration received
- income received by miners for other activities, such as for the provision of services in connection with the verification of specific transactions for which specific charges are made, will be exempt from VAT under Article 135(1)(d) of the EU VAT Directive as falling within the definition of 'transactions, including negotiation, concerning deposit and current accounts, payments, transfers, debts, cheques and other negotiable instruments'
- when Bitcoin is exchanged for Sterling or for foreign currencies, such as Euros or Dollars, no VAT will be due on the value of the Bitcoins themselves
- charges (in whatever form) made over and above the value of the Bitcoin for arranging or carrying out any transactions in Bitcoin will be exempt from VAT under Article 135(1)(d) as outlined at 2 above."

See: <https://www.gov.uk/government/publications/revenue-and-customs-brief-9-2014-bitcoin-and-other-cryptocurrencies/revenue-and-customs-brief-9-2014-bitcoin-and-other-cryptocurrencies>; also: <http://www.coindesk.com/top-uk-tax-agency-eliminate-20-levy-bitcoin-trading/>.

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
ספרד 	אין הגדרה	לא ברור	פטור (עוד לפני פסיקת ה-ECJ)

בעת הזו, אין מדיניות מיסוי מקיפה בספרד לתחום ה-DCs בכל הקשור לרובד המיסוי הישיר. עם זאת, בכל הנוגע למיסוי העקיף ידועה ספרד כמדינה ליברלית במיוחד לביטקוין ול-DCs באופן כללי שכן עוד לפני פסיקת ה-ECJ, ובוודאי לאחריה, היא הכירה בפטור מלא מגביית VAT לעצם פעילויות המסחר והקנייה ב-DCs.²³

²³ See: Direccion General De Tributos (DGT) - Secretaria de Estado de Hacienda, ruled on March 30, 2015 with Consulta Vinculante n. V1029-15 that bitcoin is "other negotiable" and VAT exempt in accordance with art. 135.1 d. See:
<http://petete.minhafa.gob.es/consultas/Scripts/know3.exe/tributos/CONSUVIN/texto.htm?NDoc=33795&Consulta=%252EEEN+NUM%252DCONSULTA+%2528V%25310%2532%2539%252D%2531%2535%2529&Pos=0&IP=0&IC=1&UD=1;>
[http://lawandbitcoin.com/consulta-vinculante-v1029-15/;](http://lawandbitcoin.com/consulta-vinculante-v1029-15/) See also:
[https://bitcoinmagazine.com/articles/bitcoin-now-vat-exempt-spain-1429738749/;](https://bitcoinmagazine.com/articles/bitcoin-now-vat-exempt-spain-1429738749/)
[http://lawandbitcoin.com/en/bitcoin-is-vat-exempt-in-spain/.](http://lawandbitcoin.com/en/bitcoin-is-vat-exempt-in-spain/)

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
צרפת 	לא מטבע	חלים עקרונות מס רגילים	פטור (עוד לפני פסיקת ה-ECJ)

מדיניות המיסוי של צרפת לגבי DCs החלה להתגבש כבר בשנת 2013 וקיבלה ביטוי פומבי במסגרת הצהרה של משרד האוצר הצרפתי לגוף המחוקקים בשנת 2014.

ההצהרה בהקשר זה אינה מפורטת יתר על המידה אך עולים ממנה העקרונות הבאים:²⁴

בהתייחס למיסוי ישיר מציינת ההצהרה כי הרשויות הצרפתיות לא ייראו ב-DCs כ-currency וכי הם ימוסו במס רווחי הון, מס "עושר" ומס הכנסה פירוטי לפי נסיבות העניין (ההצהרה אינה מבחינה בין הפעילויות השונות ב-DCs וכיצד ייראו בהן באופן פרטני).

בהתייחס למיסוי העקיף עולה מן ההצהרה באופן כי צרפת מתכוונת לפטור מהחלת ה-VAT-האירופי על עצם הפעילות בביטקוין או ב-DCs-אחרים. עמדה זו, שנתקבלה כאמור עוד לפני פסק דינו של בית המשפט האירופי לצדק, זוכה לחיזוק ברור לאחריה.

²⁴ See: <https://www.senat.fr/rap/r13-767/r13-767-syn-en.pdf>.

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
דנמרק 	במסחר – DCs הם purely private	פטור ממס על פעילות מסחר	פטור (עוד לפני פסיקת ה-ECJ)

מדיניות המיסוי כלפי DCs בדנמרק קיבלה ביטוי סדור לראשונה בשנת 2014. באותו שלב הודיעה מועצת המס הדנית (SKAT או *Skatterådet*) על המסקנות הבאות:²⁵

בתחום המיסוי הישיר נקבע כי מועצת המס לא תמסה רווחים (או תתיר ניכוי הפסדים) של מסחר בביטקוין (שלא נדרש למיסוי מטעם אחר). לגישת המועצה פעילות מסוג זה ב-DCs היא "לחלוטין פרטית" (purely private) וכי בסיטואציה של מסחר ותנודיות במטבע הדיגיטלי אין נושים וחייבים ברורים.²⁶

בתחום המיסוי העקיף נקבע באותה החלטה כי אין להחיל על עצם הפעילות ב-DCs את ה-VAT האירופי.²⁷ החלטה זו, שהתקבלה קודם לפסק דינו של ה-ECJ, מתחזקת כמובן בעקבותיו.²⁸

²⁵ See: <http://www.skat.dk/skat.aspx?oId=2156173&vId=0>.

²⁶ See: <http://politiken.dk/oekonomi/dkoekonomi/art5508292/Bitcoin-gevinster-kan-stikkes-direkte-i-lommen>; <http://www.coindesk.com/denmark-declares-bitcoin-trades-tax-free/>.

²⁷ See: <http://www.loc.gov/law/foreign-news/article/denmark-recent-bank-and-tax-statements-on-bitcoin/>.

²⁸ See: <http://insidebitcoins.com/news/bitcoin-to-play-a-key-role-in-denmarks-cash-free-economy/32434>.

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
איטליה 	אין הגדרה ברורה	דיני מס רגילים (דיווחים שנתיים)	פטור (יישום פסיקת ה-ECJ)

מדיניות המיסוי האיטלקית לגבי DCs הובהרה לראשונה רק לאחרונה, כלומר בשנת 2016.

במסגרת החלטה שניתנה על ידי רשות המיסים האיטלקית (Agenzia delle Entrate) נקבע כי:²⁹

בהיבטי המיסוי העקיף איטליה תיישם את הוראות פסק הדין של בית המשפט האירופי לצדק כך שעסקאות חליפין ב-DCs תהיינה פטורות מ-VAT.

ההחלטה מציינת עוד כי **בהיבטי המיסוי הישיר** דיני המס האיטלקי "הרגילים" יחולו על פי תנאיהם (בלא הבהרה ברורה לגבי אופן המיסוי). יש לציין, עם זאת, כי חובות הדיווח בדין האיטלקי חלות ככלל בפרקי זמן שנתיים ולא נדרש לדווח על כל "הכנסה" סמוך לאחר היווצרותה.

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
פינלנד 	אין הגדרה ברורה	דיני מס רגילים	פטור (עוד לפני פסיקת ה-ECJ)

מדיניות המיסוי בפינלנד לגבי DCs אינה ברורה לחלוטין בכל היבטי המס הפוטנציאליים. בשנת 2013 יצאה הבהרה מטעם שלטונות המס הפיניים כי **במישור המיסוי הישיר** חלים דיני המס הרגילים של פינלנד, כך שפעילות בביטקוין יכול שתמוסה כהכנסה הונית או פירותית לפי העניין.³⁰

במישור המיסוי העקיף - כבמדינות אחרות שנסקרו קודם לכן מיבשת אירופה, פינלנד נמנית עם אותן מדינות שבהיבטי המיסוי העקיף החליטה לפטור מחובה ב-VAT את עצם הפעילות במטבעות דיגיטליים. יש לציין עם זאת כי לא כל הרשויות בפינלנד היו תמימות דעים לגבי סוגיה זו. כך, למשל, מדיווחים עולה שרשות המס הפינית סברה בתחילה שיש להטיל על הביטקוין ויתר ה-DCs מס מסוג VAT. עם זאת, הבנק המרכזי בפינלנד חלק על עמדה זו של רשות המיסים ועמדה זו היא שבסופו של יום היתה על העליונה, כפי שעולה מהנחיה של רשות המיסים הפינית בהקשר זה משנת 2014.³¹

מכל מקום, היום בעקבות פסיקת ה-ECJ חל בפינלנד, בדומה לכל מדינות אירופה החברות באיחוד, פטור מ-VAT.

³⁰ See: <http://forklog.net/a-closer-look-on-bitcoin-ecosystem-in-finland/>.

³¹ See: Ruling of the Finnish Central Board of Taxes, n. 034/2014 of November 2014. See here: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-indirect-tax-fsi-newsletter-january2015.pdf> (p. 9). Also see: <http://lawandbitcoin.com/en/what-do-tax-authorities-say-about-bitcoin/>.

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
שווייץ 	אין הגדרה ברורה	לא ידוע	פטור

מדיניות המיסוי הנהוגה בשווייץ לגבי ה-DCs אינה ברורה לחלוטין בכל מה שקשור להיבטי המיסוי הישיר. עם זאת, לגבי מס עקיף בשווייץ - רשויות המס המקומיות קבעו כי יש להתייחס לביטקוין ולכל ה-DCs ככל אמצעי תשלום אחר וכי יש על כן לפטור את עצם הפעילות במטבעות אלה ממיסוי עקיף (VAT).³²

³² See: <https://taxfoundation.org/switzerland-exempt-bitcoin-vat/> ; <https://themerke.com/switzerland-declares-no-vat-on-bitcoin-transactions/>; <https://bitcoinmagazine.com/articles/swiss-tax-authorities-confirm-bitcoin-vat-free-switzerland-1434140401/>.

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
ארצות-הברית – פדרלי 	נכס או סחורה	דיני מס רגילים (דיווחים שנתיים)	לא רלוונטי

הממשל הפדרלי בארה"ב היה מבין הראשונים שביקש לקבוע הסדרה ברורה של מדיניות המיסוי בעניין ה-DCs. במסגרת החלטה מיום 26.3.2014 קבעו רשויות המס (ה-Internal Revenue Services או ה-IRS) כי DCs ייחשבו מבחינת מערכת המס כ-*non currency*, כלומר לנכסים.³³

מבחינת המיסוי הישיר, הפועל היוצא של ההחלטה הינו שיש לדווח על כל הכנסה כתוצאה מפעילות ב-DCs בטפסים המתאימים (ולנכות הפסדים במקרים המתאימים). סיווג ההכנסה כהכנסה פירותית או הונית ייעשה לפי טיב הפעילות הקונקרטי ויבחן לפי העניין.

יש לציין, עם זאת, כי ההוראות מקלות עם הנישומים בכך שהדיווח לרשויות המס האמריקאיות הינו ככלל **שנתי** ולא מיידיים בסמוך לעסקה.³⁴ עוד יש לציין כי בעת הזו קיימת בקונגרס האמריקאי הצעת חוק המשנה את הקביעה המיסוית של ה-IRS ביחס ל-DCs, היא הצעת החוק לרפורמה במיסוי הפעילות במטבעות דיגיטליים.³⁵ על פי הצעת החוק, יש להתייחס ל-DCs לצורכי מס כמטבע זר ולא כ"נכס" לכל דבר ועניין. זאת, מאחר שסיווג מעין זה אינו תואם את טיב הפעילות ב-DCs, מכביד יתר על המידה על שוק המטבעות הדיגיטליים ופוגע בהתפתחות הכלכלה הדיגיטלית. ביקורת דומה הושמעה אך לאחרונה גם בספרות האקדמית.³⁶

קשיים וביקורת כלפי העמדה של ה-IRS לגבי סיווג הביטקוין וה-DCs בכלל כ"נכס" בשונה מ"מטבע" עולה בעקיפין גם מפסיקה של בתי משפט. כך, למשל, בחודש ספטמבר 2016 קבע בית משפט פדרלי בניו יורק (בהקשר אחר) כי יש לראות בביטקוין דווקא כ"כסף" לכל דבר ועניין. על פי ההחלטה שם:

"Bitcoins are funds within the plain meaning of that term... Bitcoins can be accepted as a payment for goods and services or bought directly from an exchange with a bank account. They therefore function as pecuniary resources and are used as a medium of exchange and a means of payment".³⁷

³³ See: <https://www.irs.gov/pub/irs-drop/n-14-21.pdf>.

³⁴ See: <https://www.irs.gov/charities-non-profits/annual-reporting-and-filing>.

³⁵ See: Virtual Currency Tax Reform Act, H.R. 4602, 113th Cong. (2014).

³⁶ See: Scott A. Wiseman, *Property or Currency? The Tax Dilemma Behind Bitcoin*, 2 UTAH L. REV. 417 (2016).

³⁷ See: <http://www.bundesverband-bitcoin.de/wpcontent/uploads/2014/05/140512-Antwort-PStS-Meister.pdf>; <https://news.bitcoin.com/judge-classifies-bitcoin-money/>.

מסקנה דומה התקבלה עוד בשנת 2013 גם על ידי בית משפט פדרלי במדינת טקסס. בהחלטה נקבע, בין היתר, כי ביטקוין הינו "currency, or form of money".³⁸

ברמה הפדרלית לא קיים רובד נוסף של מיסוי עקיף. משטר המס העקיף קיים, אפוא, ברמה המדינתית. להלן נפנה לסקור את המדיניות הקיימת במספר מדינות בארה"ב.

מישיגן

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
ארצות-הברית – פדרלי 	נכס לא מוחשי	לא ידוע	פטור

במדינת מישיגן נקבעה בשנת 2015 הנחיה ברורה לגבי החבות במס עקיף (GST - General sales tax). על פי ההנחיה, רכישת מטבעות דיגיטליים כדוגמת ביטקוין - בשונה מרכישת מוצרים מוחשיים או שירותים תוך שימוש במטבעות אלה - תהא פטורה ממס עקיף.³⁹

מיזורי

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
ארה"ב – מיזורי 	נכס לא מוחשי	לא ידוע	פטור

מדיניות המיסוי של DCs עלתה לדיון במיזורי בעקבות פתיחה של כספומט למטבעות דיגיטליים במדינה. בעל הכספומט פנה בשאלתא לרשויות המס של המדינה אשר בחזר השיבו לו בשנת 2014 כי הם רואים ב-DCs נכס לא מוחשי (intangible property) שהעברתו אינה מקימה חבות במס עקיף (sales and use tax).⁴⁰

ניו ג'רזי

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף

³⁸ See: https://scholar.google.com/scholar_case?case=3492231419542463590&q=texas+bitcoin&hl=en&as_sdt=2003.

³⁹ See: http://www.michigan.gov/documents/treasury/Tax-Policy-November2015-Newsletter_504036_7.pdf?20151027111821.

⁴⁰ See: <https://mcdonaldhopkins.com/Insights/Blog/Tax-and-Benefits-Challenges/2014/11/04/missouri-department-of-revenue-rules-that-bitcoins-are-intangible-property-not-subject-to-tax>.

פטור	לא ידוע	נכס לא מוחשי	ארה"ב – ניו ג'רזי

בהנחה משנת 2015 קבעו רשויות המס בניו ג'רזי בהודעה רשמית מטעמם כי DCs הם נכס לא מוחשי שאינו חייב במס עקיף כתוצאה מהעברתם או מעצם השימוש בהם (בהבדל מרכישת שירותים או מוצרים מוחשיים תוך שימוש).⁴¹

ניו יורק

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
ארה"ב – ניו יורק 	נכס לא מוחשי	כמו בפדרלי	פטור

בהנחות רשמיות שהוצאו בשנת 2014, קבעו רשויות המס בניו יורק את עקרונות המיסוי הבאים:⁴²

במיסוי ישיר תפעל המדינה בהתאם לעקרונות שהתווה ה-IRS ברמה הפדרלית. בהתאם, פעולות בביטקוין או ב-DCs אחרים עשויות לחוב במס פירוטי או הוני לפי העניין.

במיסוי עקיף קבעה המדינה כי עסקאות לרכישת שירותים או מוצרים מוחשיים תוך שימוש ב-DCs יחובו במס מכירות (sales and use tax) כעסקת ברטר. עם זאת, עצם המכירה או הקנייה של DCs (למשל בעסקאות חליפין או המרה) יהא פטור ממס מכירות מאחר שמדובר ב-intangible property.

וויסקונסין

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
ארה"ב – וויסקונסין 	נכס לא מוחשי	לא ברור	פטור (חלפנות/המרה)

בדומה למדינות הקודמות שנסקרו קודם, גם בוויסקונסין נקבע שלא ייגבה מס עקיף (slaes tax) על עצם מכירת הביטקוין או המרתו. כפי שמציינות בעניין זה הנחות רשמיות משנת 2014:⁴³

"When a person purchases digital currency, the digital currency may be used as cash to make purchases from one or more retailers (e.g., social networking websites, online gaming and

⁴¹ See: <http://www.state.nj.us/treasury/taxation/pdf/pubs/tams/tam-2015-1.pdf>.

⁴² See: https://www.tax.ny.gov/pdf/memos/multitax/m14_5c_7i_17s.pdf.

⁴³ See: <https://www.revenue.wi.gov/SalesUseTaxReport/14-1.pdf> (p. 5).

merchandise websites). Although there may be some limitations on where and on what the digital currency can be spent, the digital currency can be spent or redeemed similar to cash and gift certificates.”

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
קנדה 	סחורה או נכס	דיני מס רגילים, עסקאות מוגדרות כברטר פטור אם ה-DC נמצא מחוץ לקנדה ועד 100,000 דולר קנדי	אין החלטה ברורה (אבל פרשנות מוצעת שלפיה פטור בעסקאות חליפין/המרה)

מדיניות המס ביחס ל-DCs החלה מתגבשת בשנת 2013 עם פרסום קביעת רשות המיסים הקנדית (Canadian Revenue Authority) בעניין זה. במכתב מחודש דצמבר אותה שנה קבעה ה-CRA כי ביטקוין ו-DCs נוספים אינם "מטבע" לצורך דיני המס בקנדה כי אם "סחורה" או "נכס" (commodity).⁴⁴

אשר להיבטי המיסוי הישיר קובעת ההנחיה כי יש לראות בעסקאות שבהן נעשה שימוש ב-DCs כעסקאות ברטר אשר אותן יש למסות על פי הכללים הרגילים בהקשר זה. אשר למכירה/מסחר בביטקוין נקבע כי הפעילות תסווג כהכנסה פירותית או הונית לפי העניין ולא ניתנו הנחיות ברורות בהקשר זה (הנחיה מאוחרת יותר, משנת 2014, מבהירה כי גם פעולות "כרייה" חשופות לחבות במס).⁴⁵

אשר להיבטי המיסוי העקיף נקבע כי בגין עסקאות לרכישת שירותים או מוצרים שבהם נעשה שימוש בביטקוין או ב-DC אחר - יחול על העסקה מס עקיף (GST). ההחלטה אינה מתייחסת באופן מפורש לעסקאות חליפין אך בספרות האקדמית הובעה הדעה שחלפנים ב-DC צריכים להיות פטורים מחבות ב-GST.⁴⁶

יש לציין כי בהנחיה משנת 2015 פסקה ה-CRA כי DCs המוחזקים וממוקמים מחוץ לקנדה ייחשבו למה שמכונה "specified foreign property" והם יהיו פטורים ממס ומדיווח אם הם בסכום של פחות מ-100,000 דולר קנדי.⁴⁷

⁴⁴See: <http://www.canadiantaxlitigation.com/wp-content/uploads/2014/01/2013-0514701I7.txt>.

⁴⁵ See: <http://www.canadiantaxlitigation.com/wp-content/uploads/2014/04/2014-0525191E5.txt>.

⁴⁶ See: Olivier Fournier & John J. Lennard, Rebooting Money: The Canadian Tax Treatment of Bitcoin and Other Cryptocurrencies: https://www.dwpv.com/~media/Files/PDF_EN/2015/2015-10-09-Annual-Conference-Report-Bitcoin.ashx.

⁴⁷See: <https://taxpage.com/articles-and-tips/offshore-income-&-assets/tax-treatment-of-bitcoins/>.

מדינה	מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף
אוסטרליה	סחורה או נכס	דיני מס רגילים, עסקאות מוגדרות כברטר פטור לעסקאות פרטיות מתחת ל-10,000 דולר אוסטרלי	בתהליכי חקיקה למתן פטור

אוסטרליה פועלת על פי מדיניות מיסוי מגובשת החל משנת 2014. על פי פרטי המדיניות - שפורסמו באתר משרד המיסים האוסטרלי (Australian Taxation Office) - אין לראות ב-DCs "מטבע". אשר להשלכות המיסוי של קביעה זו, קובע מסמך המדיניות האוסטרלי כדלקמן:⁴⁸

במישור המיסוי הישיר - יש לראות בעסקאות שבהן נעשה שימוש בביטקוין כעסקאות ברטר הממוסות על פי הכללים הרגילים לעסקאות מסוג זה. עם זאת, קיים פטור לעסקאות פרטיות שבהן נעשה שימוש בביטקוין או בכל DC אחר, ובלבד שהעסקה היא בסכום הנמוך מ-10,000 דולר אוסטרלי. אשר לכרייה ופעולות מסחריות - חל משטר המס הרגיל של אוסטרליה, ובכלל זה ייקבע לפי נסיבות העניין האם צורת המס היא הוגנת או פירותית.

במישור המיסוי העקיף - אוסטרליה מכילה כיום מס עקיף (GST) על עצם הפעילות בביטקוין וב-DCs אחרים. עם זאת, פרסומים מן העת האחרונה מלמדים כי ממשלת אוסטרליה התחייבה לבטל את המיסוי העקיף "הכפול" בעסקאות שבהן נעשה שימוש ב-DCs ובהקשר של חליפין/המרות מטבע במסגרת התקציב החדש. הליכי החקיקה בנושא זה ככל הידוע לנו מצויים בתהליכי השלמה.⁴⁹

⁴⁸ See: <https://www.ato.gov.au/General/Gen/Tax-treatment-of-crypto-currencies-in-Australia---specifically-bitcoin/>.

⁴⁹ See: <http://mashable.com/2016/03/21/double-taxation-bitcoin-australia/>; <http://www.goforex.eu/one-step-end-bitcoin-double-taxation-australias-treasurer/>; <https://news.bitcoin.com/australia-progress-bitcoin-double-tax/>; <https://www.cryptocoinsnews.com/breaking-bitcoin-gets-tax-cut-australia/>.

מהו "ביטקוין"?	מיסוי ישיר	מיסוי עקיף	
יצור כלאיים שאינו נכס ואינו מטבע (הליכי חקיקה מתוכננים לשנות הגדרה ל"מטבע")	לא ידוע	בתהליכי חקיקה למתן פטור	יפן

מדיניות המיסוי היפנית קיימת בעת הזו רק באופן חלקי. ממקורות המידע שבידינו עולה כי הרשויות ביפן מחילות מדיניות ביניים לגבי DCs כמו ביטקוין - הן לא רואות בהם מטבע אבל גם לא נכס לכל דבר ועניין כי אם ⁵⁰proprietary value (ההשלכות המיסוי הנובעות מכך אינן ברורות לחלוטין). עם זאת, בימים אלה עולה כי ביפן יש מהלכים לשינוי משמעותי של מדיניות המס שחלה בה לגבי DCs.

כך, למשל, עולה כי קיימים בקנה תיקוני חקיקה הצפויים לשנות את ההגדרה הקיימת היום לביטקוין ול-DCs כך שהם יוכרו כמטבע לצורכי מס.⁵¹ הערכות אחרונות בהקשר זה מדברות כי הרפורמה בעניין תיושם בתוך תקופה קצרה של מספר חודשים בודדים.⁵²

כמו כן עולה כי אף שכיום מחילות הרשויות ביפן מיסוי עקיף (VAT) על DCs (בשיעור של 8%), קיימת כוונה לבטל זאת בטווח הקצר.⁵³

⁵⁰See: <https://www.wsj.com/articles/SB10001424052702303630904579419862242970416>; <https://news.bitcoin.com/countdown-bitcoin-legal-payment-japan-two-months/>; <https://www.theguardian.com/technology/2016/feb/25/japan-to-make-bitcoin-legal-currency>.

⁵¹ See: <http://asia.nikkei.com/Politics-Economy/Policy-Politics/Japan-eyes-treating-bitcoins-the-same-as-real-money>.

⁵² See: <http://www.zerohedge.com/news/2017-02-09/will-japans-declaration-bitcoin-legal-tender-accelerate-cryptocurrency-mainstream-ad>; <https://wowscience.io/2017/02/08/bitcoin-payment-will-be-legal-in-japan-in-april/>; <https://news.bitcoin.com/countdown-bitcoin-legal-payment-japan-two-months/>.

⁵³ See: <https://www.cryptocoinsnews.com/japan-relents-will-kill-sales-tax-bitcoin-buying/>; <http://asia.nikkei.com/Politics-Economy/Policy-Politics/Japan-set-to-drop-sales-tax-on-buying-virtual-currency>.